

ΕΝΙΑΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Α.Π.Θ.

Απόφαση του ΔΣ του ΕΣΔΕΠ ΑΠΘ σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων της δράσης «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας»

Θεσσαλονίκη, 30 Αυγούστου 2025

Η δράση «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας», με συνολικό προϋπολογισμό 80,64 εκατομμύρια ευρώ, προβλέπει τη χρηματοδότηση ερευνητικών ομάδων από διαφορετικά ιδρύματα με υψηλό επιστημονικό αντίκτυπο και ποιότητα, σε τομείς αιχμής, χωρίς άμεσες προϋποθέσεις οικονομικής εφαρμογής ή συνεργασίας με επιχειρήσεις. Το έργο ανακοινώθηκε αρχικά επί υπουργίας Ν. Κεραμέως το 2022, προκηρύχθηκε τον Απρίλιο του 2024 και οι προτάσεις υποβλήθηκαν τον Ιούνιο του 2024. Η επιτροπή αξιολόγησης συγκροτήθηκε στις 5 Μαΐου 2025. Μετά από δύομιση χρόνια καθυστερήσεων από την αρχική υπουργική ανακοίνωση, η επιτροπή αξιολόγησε σε χρόνο ρεκόρ 1.241 προτάσεις. Οι προσωρινοί πίνακες των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης ανακοινώθηκαν στις 22 Ιουλίου 2025. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης προκάλεσαν αγανάκτηση και πληθώρα δημόσιων αντιδράσεων για τον ευτελισμό των ερευνητικών ομάδων αλλά και αυτής καθαυτής της ακαδημαϊκής έρευνας.

Σε κάθε διαδικασία αξιολόγησης υπάρχουν επιτυχόντες και αποτυχόντες. Το ζήτημα είναι οι κανόνες και οι διαδικασίες αξιολόγησης. Από τα πολλά προβλήματα που εντοπίστηκαν στη διαδικασία αξιολόγησης της δράσης «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας», επισημαίνουμε τα εξής:

- Ελλιπής στελέχωση της επιτροπής αξιολόγησης που είχε ως συνέπεια την αδυναμία ουσιαστικής αξιολόγησης των προτάσεων. Αδιαφάνεια ως προς τα κριτήρια επιλογής των μελών της. Απουσία μελών της επιτροπής αξιολόγησης με εξειδίκευση σε βασικά θεματικά πεδία (π.χ. Ιατρική, Βιολογία, Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά, Πληροφορική, Κοινωνικές Επιστήμες, Πολιτικές Επιστήμες και Νομική, Ανθρωπιστικές Επιστήμες).
- Σύγκρουση συμφερόντων και απουσία μηχανισμών διασταυρούμενου ελέγχου (π.χ. αξιολόγηση των προτάσεων από μόνο έναν/μία κριτή).
- Αξιολογήσεις χωρίς επαρκή τεκμηρίωση (π.χ. τεκμήρια ανεπαρκούς κατανόησης των προτάσεων, αντιεπιστημονικές κι ατεκμηρίωτες κρίσεις, αναντίστοιχες βαθμολογίες, πραγματολογικά λάθη).
- Εσφαλμένη ή αυθαίρετη χρήση αξιολογικών κριτηρίων (π.χ. περικοπή βαθμών για την απουσία εκπόνησης επιχειρηματικού σχεδίου «business plan» σε πρόταση βασικής έρευνας, παρ' όλο που η εμπορική αξιοποίηση δεν ήταν στα προσδοκώμενα αποτελέσματα της δράσης).
- Ενδείξεις χρήσης εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης στις αξιολογήσεις (π.χ. πανομοιότυπες εκφράσεις, αδόκιμη μεταφραστικά ορολογία). Επισημαίνεται ότι η χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης στην αξιολόγηση προσωπικών δεδομένων χωρίς πρότερη συναίνεση εγείρει, στα πλαίσια του ευρωπαϊκού δικαίου, σοβαρά ποινικά ζητήματα.

Η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων της δράσης «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας» συνιστά ένα παράδειγμα κρατικής υπονόμευσης της επιστημονικής έρευνας. Όπως δυστυχώς έγινε και με τις προκλητικά προβληματικές αξιολογήσεις των προτάσεων της πρόσκλησης «Συμπράξεις Ερευνητικής Αριστείας» του Υπουργείου Παιδείας, τη δραματική μείωση των υποτροφιών για υποψήφιους διδάκτορες του Ι.Κ.Υ., την αβεβαιότητα χρηματοδότησης των δράσεων του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Η κυβέρνηση

απέδειξε άλλη μια φορά την αδιαφορία της και την αδυναμία της να ικανοποιήσει τις πραγματικές ανάγκες της ερευνητικής κοινότητας στην Ελλάδα, αρνούμενη να κατανοήσει τις πραγματικές δυνατότητες του επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού της χώρας και τα πραγματικά προβλήματα.

Ο ΕΣΔΕΠ τονίζει ότι οι σποραδικές προσκλήσεις για υποβολή ερευνητικών προτάσεων, με μεγάλα χρηματοδοτικά κενά ενδιάμεσα, δεν επιτρέπουν στους ερευνητές να προγραμματίσουν την εργασία τους και να οργανώσουν τη λειτουργία του εργαστηρίου τους. Επιπλέον, συχνά η διαθέσιμη χρηματοδότηση είναι πολύ χαμηλή κι εντελώς αναντίστοιχη με τις απαιτήσεις του ερευνητικού έργου. Απαιτείται συστηματική, πάγια και σταθερή δημόσια χρηματοδότηση της έρευνας, με κριτήριο την ανάπτυξη και εξέλιξη των επιστημών και βάσει των αναγκών της κοινωνίας.

Ο ΕΣΔΠ ΑΠΘ ζητά:

- **Ανάκληση των προσωρινών πινάκων/αποτελεσμάτων αξιολόγησης** στη δράση «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας».
- **Συγκρότηση νέων ανεξάρτητων επιτροπών αξιολόγησης των προτάσεων** ανά επιστημονικό πεδίο, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων επιστημόνων κατόπιν προτάσεων που θα προκύψουν από τις Συγκλήτους των πανεπιστημίων και τις διοικήσεις των ερευνητικών κέντρων.
- **Κατάρτιση πενταετούς πλάνου ενίσχυσης της έρευνας με αυξημένη τακτική δημόσια χρηματοδότηση**, σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς μέσους όρους ως ποσοστό του ΑΕΠ, που θα εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα των ερευνητικών ομάδων και υποδομών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, επιπλέον των όποιων έκτακτων προκηρύξεων ερευνητικών έργων.

Για το ΔΣ

Ο αντιπρόεδρος
Γιώργος Αγγελόπουλος